

sheriayamungu.org

Kiambatisho 5b: Jinsi ya Kuhifadhi Sabato Katika Nyakati za Kisasa

Ukurasa huu ni sehemu ya mfululizo juu ya amri ya nne: Sabato:

1. [Kiambatisho 5a: Sabato na Siku ya Kwenda Kanisani, Vitu Viwili Tofauti](#)
2. [Kiambatisho 5b: Jinsi ya Kuhifadhi Sabato Katika Nyakati za Kisasa](#) (Ukurasa wa sasa).
3. [Kiambatisho 5c: Kutumia Kanuni za Sabato Katika Maisha ya Kila Siku](#)
4. [Kiambatisho 5d: Chakula Katika Sabato — Mwongozo wa Kivitendo](#)
5. [Kiambatisho 5e: Usafiri Katika Sabato](#)
6. [Kiambatisho 5f: Teknolojia na Burudani Katika Sabato](#)
7. [Kiambatisho 5g: Kazi na Sabato — Kukabiliana na Changamoto za Ulimwengu wa Leo](#)

Kufanya Uamuzi wa Kuhifadhi Sabato

Katika makala iliyopita tulithibitisha kwamba amri ya Sabato bado inawahusu Wakristo leo na kwamba kuhifadhi ni zaidi ya kuchagua tu siku ya kwenda kanisani. Sasa tunageukia upande wa vitendo: jinsi ya kweli kuhifadhi amri ya nne mara baada ya kuamua kuitii. Wasomaji wengi wanafika kwenye hatua hii wakitoka kwenye msingi usio wa kuhifadhi Sabato—labda Katoliki, Othodoksi, Wabatisti, Wametodisti, Wapentekoste, au dhehebu lingine—na wanataka kuuheshimu siku ya saba huku wakibaki walipo. Kiambatisho hiki ni kwa ajili yako. Kinakusudia kukusaidia kuelewa kile ambacho Mungu anataka, kutenganisha ukweli wa kibiblia na mapokeo ya kibinadamu, na kukupa kanuni za kivitendo za kuhifadhi Sabato kwa njia iliyo ya uaminifu, ya furaha, na inayowezekana katika maisha ya kisasa. Hata hivyo ni muhimu kukumbuka kwamba amri ya nne si jukumu lililojitenga bali ni **sehemu ya Sheria Takatifu na ya Milele ya Mungu**. Kuhifadhi Sabato hakubadilishi amri zingine za Mungu; bali kunatiririka kwa kawaida kutoka kwenye maisha yaliyotolewa kwa Sheria Yake yote.

Kiini cha Kuhifadhi Sabato: Utakatifu na Pumziko

Sabato na Utakatifu

Utakatifu unamaanisha kutengwa kwa matumizi ya Mungu. Kama vile hema la kukutania lilivyotengwa na matumizi ya kawaida, ndivyo Sabato imetengwa na siku nyingine za juma. Mungu aliweka mfano huu katika uumbaji alipoacha kazi Yake siku ya saba na kuisafisha ([Mwanzo 2:2-3](#)), akiweka kielelezo kwa watu Wake. [Kutoka 20:8-11](#) inatuamuru “kumbuka Sabato” na “uitakase,” ikionyesha kwamba **utakatifu si nyongeza ya hiari bali ndiyo kiini cha amri ya nne**. Katika vitendo, utakatifu unamaanisha kuunda masaa ya Sabato ili yamuonyeshe Mungu—kugeuka mbali na shughuli zinazotrudisha kwenye ratiba za kawaida, na kujaza muda huo kwa mambo yanayoimarisha ufahamu wetu wa Yeye.

Sabato na Pumziko

Sambamba na utakatifu, Sabato pia ni siku ya pumziko. Kwa Kiebrania, שָׁבַת (shavat) inamaanisha “kuacha” au “kusimama.” Mungu aliacha kazi Yake ya uumbaji, si kwa sababu Alikuwa amechoka, bali kuonyesha mfano wa pumziko kwa watu Wake. Pumziko hili linahusu zaidi ya kuchukua mapumziko kutoka kwenye kazi za mwili; **linahusu kutoka kwenye mzunguko wa kawaida wa kazi na matumizi ili kuonja uwepo wa Mungu, kuburudika, na kupata mpangilio**. Ni kusimama kwa makusudi ili kumkiri Mungu kama Muumba na Mtegemezi, tukimwamini Atatunza tunapositisha jitihada zetu. Kwa kukumbatia mpangilio huu, waumini wanaanza kuona Sabato si kama kizuizi bali kama zawadi ya kila wiki—wakati mtakatifu wa kupanga upya vipaumbele vyetu na kufufua uhusiano wetu na Yeye aliyetuumba.

Upekee wa Sabato

Sabato ni ya kipekee miongoni mwa amri za Mungu. Imejikita katika uumbaji wenyewe, ilitakaswa kabla ya kuwepo taifa la Israeli, na inazingatia muda zaidi ya tabia pekee. Tofauti na amri nyingine, Sabato inahitaji tendo la makusudi la kutenga ratiba zetu za kawaida kila baada ya siku saba. Kwa wale ambao hawajawahi kuifanya kabla, hili linaweza kuhisi la kuisimua na lenye kuogopesha. Lakini ni hasa mpangilio huu—kutoka kwenye kawaida na kuingia kwenye pumziko lililowekwa na Mungu—unaokuwa jaribio la kila wiki la imani na ishara yenye nguvu ya kuonyesha kwamba tunamtegemea Yeye.

Sabato Kama Jaribio la Imani Kila Wiki

Hii inafanya Sabato si ibada ya kila wiki pekee bali pia **jaribio la kurudiwa la imani**. Kila baada ya siku saba, waumini wanaitwa kuacha kazi zao na shinikizo za ulimwengu ili kumwamini Mungu Atawapa mahitaji yao. Katika Israeli ya kale, hili lilimaanisha kukusanya mana maradufu siku ya sita na kuamini kwamba ingetosha hadi siku ya saba ([Kutoka 16:22](#)); katika nyakati za kisasa, mara

nyingi linamaanisha kupanga ratiba za kazi, fedha, na majukumu ili hakuna linaloingilia saa takatifu. Kuhifadhi Sabato kwa njia hii kunafundisha **kutegemea riziki ya Mungu**, ujasiri wa kupinga shinikizo la nje, na utayari wa kuwa tofauti katika utamaduni unaothamini uzalishaji usiokoma. Kwa muda, mpangilio huu unaunda uti wa mgongo wa kiroho wa utii—unaoufanya moyo kuamini Mungu si siku moja kwa wiki tu bali kila siku na katika kila eneo la maisha.

Sabato Inaanza na Kuisha Lini

Kipengele cha kwanza na cha msingi cha kuhifadhi Sabato ni kujua inaanza na kuisha lini. Kutoka kwenye Torati yenyewe, tunaona kwamba Mungu aliweka Sabato kama kipindi cha saa ishirini na nne kuanzia jioni hadi jioni, si kuanzia machweo ya jua hadi machweo ya jua au saa sita usiku hadi saa sita usiku. Katika Mambo ya Walawi 23:32, kuhusu Siku ya Upatanisho (ambayo inafuata kanuni ile ile ya muda), Mungu anasema, “kuanzia jioni hadi jioni mtaishika Sabato yenu.” Kanuni hii inatumika pia kwenye Sabato ya kila wiki: **siku inaanza jua linapozama siku ya sita (Ijumaa) na kuisha jua linapozama siku ya saba (Jumamosi)**. Kwa Kiebrania, hili linaelezwa kama מֵעֶרֶב עַד-עֶרֶב (me’erev ‘ad-‘erev) — “kuanzia jioni hadi jioni.” Kuelewa muda huu ni msingi wa kuuheshimu Sabato ipasavyo katika enzi yoyote.

Desturi za Kihistoria na Siku ya Kiebrania

Hesabu hii ya jioni hadi jioni imejikita sana katika dhana ya Kiebrania ya muda. Katika Mwanzo 1, kila siku ya uumbaji inaelezwa kama “ikawa jioni, ikawa asubuhi,” ikionyesha kwamba katika kalenda ya Mungu, siku mpya huanza jua linapozama. Hii ndiyo sababu Wayahudi duniani kote huwashwa mishumaa na kuikaribisha Sabato jioni ya Ijumaa, desturi inayoakisi mpangilio wa kibiblia. Ingawa Uyahudi wa Kimashehe baadaye uliendeleza desturi za ziada, mpaka wa msingi wa kibiblia wa “jua linapozama hadi jua linapozama” unabaki wazi na haubadiliki. Hata katika wakati wa Yesu, tunaona mpangilio huu ukitambuliwa; kwa mfano, Luka 23:54-56 unaelezea wanawake wakipumzika “katika Sabato” baada ya kuandaa manukato kabla ya jua kuzama.

Matumizi ya Kivitendo Leo

Kwa Wakristo wanaotaka kuheshimu Sabato leo, njia rahisi ya kuanza ni kuweka alama ya machweo ya Ijumaa kama mwanzo wa mapumziko ya Sabato. Hii inaweza kuwa rahisi kama kuweka kengele au kumbusho, au kufuata chati ya machweo ya eneo lako. Kwa Kiebrania, Ijumaa inaitwa יוֹם שִׁשִּׁי (yom shishi) — “siku ya sita” — na Jumamosi ni שַׁבָּת (Shabbat) — “Sabato.” Jua linapozama siku ya yom shishi, Shabbat inaanza. Kwa kujiandaa mapema—kumaliza kazi, kazi za nyumbani, au manunuzi kabla ya machweo—unaunda mpito wa amani kuingia kwenye saa takatifu. Mpangilio huu husaidia kujenga uthabiti na kuashiria kwa familia, marafiki, na hata waajiri kwamba muda huu umetengwa kwa ajili ya Mungu.

Pumziko: Kuepuka Mipaka Miwili

Kwa vitendo, Wakristo mara nyingi huangukia moja ya mipaka miwili wanapojaribu “kupumzika” katika Sabato. Upande mmoja huchukulia Sabato kama kutofanya chochote kabisa: saa ishirini na nne za kulala, kula, na kusoma nyenzo za kidini pekee. Ingawa hili linaonyesha hamu ya kutoivunja amri, linaweza kukosa furaha na kipengele cha uhusiano wa siku hiyo. Upande mwingine huchukulia Sabato kama uhuru kutoka kazini na ruhusa ya kujifurahisha—migahawa, michezo, kutazama mfululizo wa vipindi, au kugeuza siku kuwa mapumziko mafupi. Ingawa hili linaweza kuhisi kama pumziko, linaweza kwa urahisi kuchukua nafasi ya utakatifu wa siku kwa kuvuruga.

Pumziko la Kweli la Sabato

Maono ya kibiblia ya pumziko la Sabato yapo katikati ya mipaka hii miwili. Ni kuacha kazi za kawaida ili uweze kumpa Mungu muda wako, moyo wako, na umakini wako (**utakatifu = umetengwa kwa Mungu**). Hii inaweza kujumuisha ibada, kushirikiana na familia na waumini wengine, matendo ya huruma, maombi, masomo, na matembezi kimya katika mazingira ya asili—shughuli zinazoburudisha roho bila kuirudisha kwenye msukosuko wa kawaida au kuielekeza kwenye burudani za kidunia. [Isaya 58:13-14](#) inatoa kanuni: kugeuza mguu wako usifanye mambo yako mwenyewe siku takatifu ya Mungu na **kuiita Sabato furaha**. Kwa Kiebrania, neno la furaha hapa ni אָנָה (oneg)—furaha chanya iliyomo kwa Mungu. Huu ndio aina ya pumziko linalolisha mwili na roho na kumheshimu Bwana wa Sabato.